بۆکان لە ئەمرۆ و لە مێژوودا (١١)

ئامادەکردنی: تاهیر عەلیار

کۆمەڵەی ژ.ک (کتێبی چل ساڵ خەبات لە پێناوی ئازادی)

نووسینی دوکتور عەبدوڕەحان قاسملو

لە کاتێکدا کە بەشی جنووبی کوردستانی ئێران لە لایەن لەشکری ئامریکا و ئینگلیسەوە داگیرکرا بوو لە بەشی شیمالی تا شاری ورمێ لەشکری سوور جێگیر ببوو. ناوچەی مهاباد لەو وەزعە دوور بوو واتە نە وڵاتە رۆژاواییەکان لەشکریان تێدا جێگیر کردبوو و نە لەشکری سوور . بەم شێوەیە وەزعێکی تایبەتی لە ناوچەی مهاباد خوڵقابوو لە لایەکی دیکەوە مهاباد و دەوروبەری رابردوویەکی دوورودرێژیان لە جووڵانەوەی نەتەوەی کورد دا هەبوو ئەوە بوو کە یەکەم رێکخراوی بە هێزی سیاسی کوردی بە ناوی کۆمەڵەی ژ.ک یان کۆمەڵەی ژیانەوەی کورد لە ناوچەی مهاباد پێک هات ، دامەزرێنەرانی کۆمەڵە یازدەکەس بوون (حوسێنی فروهەر، عەبدرەحمان زەبیحی، عەبدورەحمان ئیمامی، عەبدولقادر مودەریسی، نەجمەدین تەوحیدی، محەمەدی نانەوازادە، عەلی مەحموودی، محەمەدی ئەسحابی، عەبدورەحمان کەیانی، سەدیقی حەیدەری، قاسمی قادری) کە لە رۆژی ٢٥ ی گەلاوێژی ١٣٢١ (١٦ی ئووتی ١٩٤٢) لە مهاباد کۆبوونەوە و کۆمەڵەی ژ.ک یان پێک هێنا کە ئامانجی رزگاریی نەتەوەی کورد بوو. کۆمەڵە رێکخراوێکی نهێنی بوو و وادیارە هەر لە سەرەتاوە لە دامەزراندنی ئەو رێکخراوەدا کوردی عێراق بەشدار بوون و نوێنەری ئەوان میرحاج ئەحمەد کە ئەفسەرێکی لەشکری عێراق بوو لە لایەن حیزبی هیواوە لە یەکەم کۆبوونەوەی کۆمەڵەی ژ.ک دا ئامادە بووە. حیزبی هیوا ساڵی ١٩٣٩ لە لایەن چەند رووناکبیری کوردی خەڵکی سولێمانی بە سەرۆکایەتی رەفیق حیلمی و مەحموود جەودەتەوە دامەزرابوو . دامەزراندنی کۆمەڵە لە مێژووی خەباتی گەلی کوردلە کوردستانی ئێراندا دیاردەیەکی نوێ بوو چونکە یەکەم رێکخراوی سیاسی بوو کە لە لایەن خەڵکی ئاساییەوە پێک دەهات . دامەزرێنەرانی کۆمەڵە لە چین و توێژەکانی نێونجی مهاباد بوون کە دەکرێ پێیان بگوترێ وردەبورژوازی . ئەوان بە دامەزراندنی کۆمەڵە رێورەسمی کۆنیان شکاند و ئەمجارە سەرۆکایەتی یا بەرێوەبەریی جووڵانەوەیان نەدایە دەست شێخێک و ئاغایەک و دەرەبەگێک. بەڵام هەرکەس کە دەبوو بە ئەندامی کۆمەڵە دەبوا سوێندی خواردبا کە خەیانەت بە نەتەوەی کورد نەکا. بۆ رزگاری نەتەوەی کورد تێبکۆشێ و نهێنیەکانی کۆمەڵە نەباتە دەرێ هەموو کوردێک بە ژن و پیاوەوە بە خوشک و برای خۆی بزانێ و بە بێ بڕیاری کۆمەڵە نەچێتە هیچ رێکخراو و حیزبی دیکەوە . تێکۆشانی کۆمەڵەی ژ.ک ، تەرکیبی ئەو کاتەی هەروەها بەرنامەکەی (دیارە بەرنامەیەکی رێک و پێکی نەبوو) بەڵام هێندێک مەبەستی بۆخۆی دانابوو و شێوەی ریکخستنی هەموو نیشانەی ئەوەن کە کۆمەڵە لە لایەکەوە رێکخراوێکی ناسیونالیست بوو واتە بۆ کوردایەتی رووت هەوڵی دەدا و لە لایەکی دیکەوە سێکتر و داخراو بوو هەر بۆیە نەیدەتوانی کۆمەڵانی بەرینی خەڵک بۆ لای خۆی رابکێشێ بەلکوو وەک رێکخراوێکی نهێنی لە چوارچێوەیەکی تەسکی چەند کەسی یا چەند سەد کەسی دادەمایەوە. لە مانگی بانەمەڕی ١٣٢٢ ئاوریلی ١٩٤٣ دا کۆبوونەوەیەکی بەرین لە ئەندامان پێک هات کە وەک کۆنگرەی کۆمەڵەی ژ.ک دەچوو لەو کۆنگرەیەدا کە لە شاخی خوداپەرەست کۆبوونەوە

و نزیکەی سەد کەسی تێدا بەشدار بوون بڕیار درا کە کۆمەڵە بیروڕای خۆی لە گۆوارێکدا بڵاو بکاتەوە ئەوە بوو دەست کرا بە بڵاوکردنەوەی گۆواری نیشتمان . کە سەیری نووسراوەکانی گۆواری نیشتمان دەکەین هێندێ شت نیشانەی ئەوەیە کە کەسانێک کە لە سەرەتاوە کۆمەڵەی ژ.ک یان پێک هینا و بەڕێوەیان برد بە باشی لە وەزعی نێو نەتەوەیی و سیاسەتی نێو دەوڵەتان و تەنانەت لە خەباتی گەلان بۆ رزگاری ئاگادار نەبوون.لە گۆواری نیشتماندا دەوڵەتی بریتانیا نەک هەر بە دۆستی کورد دادەنێن بەڵکوو بە ئاڵاهەڵگری ئازادیی هەموو گەلان و هەروەها گەلی کوردی دەناسێنن دیارە بەڕێوەبەرییەکی سیاسی کە داوای رزگاری نەتەوەی کورد دەکا بەڵام دەیەوێ ئەوداوایە بە یارمەتی بریانیای گەورە جێ بە جێ بکا کە گەورەترین دەوڵەتی ئیستعماری بوو هیچ نەبێ سەری لێشێواوە بێجگە لەوە هەموو کەس دەزانێ و مێژووش ئەوەی ئیسبات کردووە کە بەرپرسی زۆربەی ئەو ژێردەستی و کوێرەوەرییە کە نەتەوەی کورد تووشی هاتووە بە تایبەتی لە سەرەتای چەرخی بیستەمەوە تا شەڕی یەکەمی جیهانی و تا کاتی دامەزرانی کۆمەڵە دەوڵەتی بریتانیا بووە تەنانەت ئەوەش کە لە زۆرکۆبوونەوەی نێو نەتەوەییدا نەتەوەی کورد بە رەسمی ناسرا و پەیمانی (سێور) ئیعترافی بە مافی سەربەخۆییشی کرد بەڵام نەیتوانی حەقی خۆی وەربگرێ تاوانی هەر دەگەڕێتەوە سەر بریتانیای مەزن ئەوەش کە بریتانیا لەو وەختەدا لەگەڵ یەکیەتی سۆڤیەتی و ئامریکا لە بەرەی دژی فاشیستی دابوو بە هیچ جۆرێک ناتوانێ بۆ ئەوە پاکانە بێ و حیزبی سیاسی گەلی زۆرلێکراوی کورد کە بۆ رزگاری نەتەوە و نیشتمان پێک هاتووە راست لەو دەوڵەتە داوای ئازادی بکا کە تووشی ژێر دەستی و زۆرداریی کردووە. لە گەڵ هەموو ئەوانەشدا کۆمەڵەی ژ. ک توانی هەستی نەتەوەیی لە نێو خەڵکی کوردستانی ئێراندا بڵاو بکاتەوە توانی لە ناوچەی مهاباد و هێندێک ناوچەی دیکەدا ریشە داکوتێ و لە راستێدا وەک یەکەم رێکخراوی بە هێزی سیاسی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران بێ بە سەرەتا و بناغەیەک بۆ دامەزراندمی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان. ئەو کاتە کە کۆمەڵەی ژ.ک پێکهاتبوو و تێکۆشانی سیاسی خۆی دەست پێکردبوو سەرانسەری جیهان تووشی شەڕێکی گەورە لە دژی فاشیزم بوو لە ئورووپا و ئاسیا و ئەفریقا شەڕ بەردەوام بوو هەر چەند ئەو کاتە وادەهاتە بەرچاو کە ئالمانی هیتلێری و ئیتالیای موسولینی و ژاپۆنی هیروهیتۆ لە شەڕدا سەرکەوتوون بەڵام نەک هەر دەوڵەتە هاوپەیمانەکان هێزیکی نیزامی زۆریان دژی وڵاتەکانی میحوەر رێکخستبوو بەڵکوو خەباتی گەلانی ژێردەستی نازیسم لە ئورووپا و ژاپۆن لە ئاسیا و ئیتالیا لە ئەفریقا رۆژبەرۆژ زیاتر پەرەی دەستاند . رووخانی رێژیمی دیکتاتۆری رەزاخان لە لایەکەوە و پەرەئەستاندنی خەباتی دژی فاشیزمی گەلانی دنیا لە لایەکی دیکەوە مەیدانێکی زۆر بەرینیان بۆ خەباتی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران پێکهێنابوو. بەڵام کۆمەڵەی ژ،ک کە لە لایەکەوە رێکخراوێکی ناسیونالیست و لە لایەکی دیکەوە رێکخراوێکی داخراو و نهێنی بوو کە رووی لە کۆمەڵانی بەرینی خەڵکی کوردستان نەدەکرد وڵامدەری وەزعی تازەی کوردستانی ئێران نەبوو . پەرەئەستاندنی بێوێنەی جووڵانەوە لە کوردستانی ئێران کە دیارە پێوەندییەکی ئۆرگانیکی لەگەڵ هەموو جووڵانەوەی ئێران هەبوو کە بە شێوەیەکی نەدیتراو پەرەی گرتبوو نیازی بە رێکخراوێکی یەکگرتوو، دێموکڕات و ئاواڵە بۆ کۆمەڵانی خەڵک لەگەڵ بەرنامەیەکی روون و رێک و پێک هەبوو بۆیە لە ماوەی بەینی ساڵی ١٣٢٢ کە کۆمەڵە دەستی بە بڵاوکردنەوەی بیروباوەڕی خۆی لە گۆواری نیشتماندا کرد تا ساڵی١٣٢٤ (١٩٤٥) بەرەبەرە بە تەواوی دەرکەوت کە کۆمەڵەی ژ،ک ئیدی ئەو رێکخراوە نییە کە بتوانێ جووڵانەوەی رۆژبەرۆژ پەرەگرتووی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستانی ئێران رێبەری بکات تەنانەت تەرکیبی ئەو کەسانەش کە لە کۆبوونەوەی بانەمەڕی ١٣٢٢دا بەرێوەبەریی کۆمەڵەیان هەڵبژاردبوو یان بۆ بەڕێوەبەریی کۆمەڵە هەڵبژێرابوون بە شێوەیەک بوو کە رێگای نەدەدا ئەو روانینە بەرینەیان هەبێ کە خەباتی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران لەگەڵ جووڵانەوەی هەموو گەلانی ئێران لێک گرێ بدەن و هەر لەو کاتەشدا بە هەڵسەنگاندنی هەلومەرجی راستەقینەی وڵاتەکە بەرنامە و دروشم بۆ رێکخراوی خۆیان دابنێن. هەموو ئەوانە لە لایەکەوە و لە لایەکی دیکەوە جێگیربوونی ئازادیە دێموکراتیەکان لە ئێرانو چوونە پێشی جووڵانەوەی دێموکراتیی گشتی لە سەرانسەری ئێراندا هەروەها تێکشکانی ئالمانی هیتلەری و سەرکەوتنی خەباتی گەلان بە سەر فاشیزمدا زەمینەی بۆ ئەوە ئامادەکرد کە حیزبێکی پێشەنگ و وڵامدەری رۆژگاری نوێ بۆ یەکەمجار لە مێژووی نەتەوەی کورددا بۆ وەدیهێنانی ئامانجە لە مێژینەکانی پێک بێ . حیزبێکی ئەوتۆ هەم پێویستییەکی مێژوویی بوو و هەم زەمینەی دامەزرانی ئامادە بوو.

حیزبی دێموکراتی کوردستان لە ٢٥ ی گەلاوێژی ساڵی ١٣٢٤ (١٦ ی ئوتی ١٩٤٥)لە شاری مهاباد دامەزرا و بەرنامەی خۆی بڵاو کردەوە. دامەزرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان نوختە گۆڕانێک بوو لە مێژووی خەباتی لەمێژینەی گەلی کورد و سەرەتایەک بوو لەپێکهێنانی رێکخراو و حیزبی سیاسی پێشکەوتوو و مودێرندا چونکە پێش حیزبی دێموکرات لە هەموو مێژووی نەتەوەی کورددا حیزبێکی ئەوتۆ پێشکەوتوو بە بەرنامەیەکی روونەوە پێک نەهاتبوو بۆیەش هەرلە سەرەتاوە

پشتیوانی هەموو چین و توێژەکانی کۆمەڵی کوردەواری بۆ لای خۆی ڕاکێشا. لەو کاتەدا حیزبی دیموکرات سێ ئەرکی بنەڕەتیی لە پێش بوو.

یەکەم : ڕێکخستنی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان و کۆکردنەوەیان لە ژێرئاڵای خۆی و بە تایبەتی لە ژێر بەرنامەیەکی ڕێک و پێک و ڕوونی سیاسیدا.

دووهەم: گرێدانی خەباتی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران لەگەڵ خەباتی سەراسەریی گەلانی ئێران و دژایەتی لەگەڵ فاشیزم . وەختێک حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران دامەزرا لە بەشەکانی دیکەی ئێران لە مێژبوو بە دەیان حیزبی سیاسی پێکهاتبوون و پەرەیان ئەستاندبوو . ئەو خەباتەی کۆمەڵەی ژ،ک بەڕێوەی بردبوو هەتا ئەو کاتە نەیتوانیبوو یا نەکرابوو کە لەگەڵ خەباتی گشتیی گەلانی ئێران پێوەند بدرێ ڕاستی ئەوەیە کە چوارچێوەی بیر کردنەوەی کۆمەڵەی ژ،ک ڕێگای نەدەدا لەگەڵ ڕێکخراوەکانی غەیری کورد و ڕێکخراوە پێشکەوتووەکانی ئێران پێوەندی دۆستایەتی و هاوکاری دابمەزرێنێ.

سێهەم: ڕاکێشانی پشتیوانیی هێزە ئازادیخواز و دژە فاشیستیەکانی جیهانی بۆ مافی ڕەوای گەلی کورد لە کوردستانی ئێران و بۆ خەباتی ڕزگاریخوازانەی گەلی کورد بوو. ئەو ئەرکە لەوبارەشەوە گرینگ بوو کە لەو کاتەدا هەموو گەلانی جیهان بە تایبەتی لە ئوورووپا خەباتێکی توندوتیژیان دژی فاشیزم بەڕێوە دەبرد بەشداری خەڵکی کوردستان بە بەڕێوەبەریی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە خەباتی دژی فاشیزمدا لەلایەک جووڵانەوەی کوردی بۆ یەکەمجار لەگەڵ جووڵانەوەی ئازادیخوازیی جیهانی دەبردە بەرەیەک و لە لایەکی دیکەشەوە ئیمکانی ئەوەی پێک دەهێنا کە پشتیوانی هێزەئازادیخوازەکانی جیهان بۆ لای خەباتی ڕەوای گەلی کورد ڕابکێشێ بە تایبەتی بوونی لەشکری سۆفیەتی لە ئێران ، بەشداری زۆرقاتعانەی یەکێتی سۆفیەتی لە خەباتی جیهانیی دژی فاشیزمدا و هەروەها ئەو دۆستایەتییەی کە یەکێتی سۆفتەتی لەوکاتەدا بەرامبەر بە گەلی کورد نیشانی دەدا و ئەو پشتیوانیەی کە لە حیزبی دێموکراتی کوردستان و جووڵانەوەی ڕزگاریخوازی گەلی کوردی دەنواند هەموو ئەوانە ڕێگایان خۆش دەکرد بۆ ئەوە خەباتی گەلی کورد بۆ یەکەمجار لە مێژوودا لەگەڵ خەباتی هەموو ئازادیخوازانی جیهان دژی فاشیزم و ئیمپریالیزم تێکەڵاو بێ.

(سەفارەتی ولایەتەیەکگرتووەکانی ئەمریکا لە تاران ڕاپۆرتێکی بۆ وەزارەتی خاریجەی ئەمریکا سەبارەت بە دروست بوونی کۆمەلەی ژ،ک ناردووە کە لە کتێبی (کردها و فرقه دمکرات آذربایجان) دا بەوشێوەیە هاتووە و لە فارسی ڕا وەریدەگێڕینەوە سەر کوردی.)

سەفارەتی ولایەتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا.

تاران ، پێنجی مانگی مای١٩٤٥ ، پازدەی ئوردیبەهێشتی ١٣٢٢.

شوماره ٢٨٨ نهێنی.

بابەت: ڕێکخستن بە مەبەستی سەربەخۆیی کورد.

وەزیری خاریجەی واشینگتون شانازی دەکەم بە عەرزتان بگەیەنم بە دوای پرسین لە وابەستەی نیزامی لە بەغدا ئەو سەفارەتخانەیە زانیویە کە ریکخراوێک بە نێوی کۆمەڵە وجوودی هەیە کە ئاشکرایە بۆ سەربەخۆیی عێلەکانی کوردی ئێران و عێراق و تورکیە تێدەکۆشێ . بە گوێرەی موخبیری سەفارەت یەک لە کاربەدەستانی ئێرانی نیشتەجێی مەراغە پێی وایە کۆمەڵە پێش ئەوەی حیزبێکی سیاسی بە مانای دەقیقی بێ جۆرێک شووڕای بەڕێوەبەرییە . دەکوترێ لە عێراق دروست بووە بەڵام لەو دووایانەداچالاکیی خۆی لە خاکی ئێراندا و بە تایبەت لە ناوچەی مهاباد پەرە پێداوە.

وەک بیستوومانە لە عێلەکانی کوردی ئێران تا ئێستا تەنیا دوو عێل سەرنجی زۆریان داوەتە کۆمەڵە بەڵام ئیحتمالی ئەوەی کە نفووزی ئەو رێکخراوە بەشەکانی دیکەی کوردستان بتەنێتەوە یەگجار زۆرە. ئەو بەرپرسە هەروەها دەڵێ کۆمەڵە هیچ پێوەندێکی دەگەڵ حیزبی توودە نیە بەڵام پێی وایە لەوانەیە کاربەدەستەکانی شوورەوی هاودڵیان لەگەڵ بکەن. لەو بەستێنەدا سەرنج راکێشە کە لەو دواییانەدا لقێکی ئەنجومەنی پێوەندییەکانی فەرهەنگیی ئێران و شوورەوی کە لە ماهیەتی ئەوان وەک ئامرازێکی سیاسی رووسەکان هیچ دوودڵیەکمان نییە لە مهاباد کراوەتەوە و وەک دەڵێن کۆبوونەوەکانی خۆیان بە زمانی کوردی بەرگوزار دەکەن. سەفارەت لە هەوڵدایە سەبارەت بەو رێکخستنە زانیاری زیاتر کۆکاتەوە و لە گوزاریشەکانی داهاتوودا پێشکەشی بکا.

دەگەڵ رێز   للاند موریس

سەفارەتی ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا

تاران پێنجی مانگی مای ١٩٤٥، پازدەی ئوردیبەهێشتی ١٣٢٢

شوماره ٢٨٩ نهێنی

بابەت: هەوڵەکانی ئێران بۆ دامەزراندنی هێزی سەقامگیری لە کوردستانی ئازەربایجان

وەزارەتی خاریجە شانازیم هەیە ئیشارە بکەم بە هێرشی عەشایری کورد بە مهاباد(ساوجبلاغ) ، جنووبی دەریاچەی رەزائیە و هەوڵی مەقاماتی ئێرانی بۆ ناردنی یەکەیەکی نیزامی بۆ ئەو شوێنە ئیشارە بکەم کە بابەتی تێلگرافی ١٩ی مارسی ١٩٤٥، بیستو هەشتی ئیسفەندی ١٣٢٢ی من و تێلگرافەکانی دیکە بووە. هەرچەند ئەو زانیارییانەی لەو بەستینەدا لە سەرچاوەی جیاواز لە تاران کۆکراوەتەوە تەنانەت لە حەدی ئاساییش دژبەیەکترو نابەدڵترە بەلام بە ئاشکرایی دیارە کە ئێستا کارەکە گەیوەتە بن بەست. لە حالێکدا ئێرانییەکان لە هەوڵدان بەرنامەی خۆیان کە ناردنی هێزێکی تایبەت لە سەقزرا (خاریج لە حەوزەی رووسیە) بەرەو مهابادە مەقاماتی شوورەوی ئامادەی هاودەنگی نین تا ئەو جێگایەی پیاو بتوانێ تێبگا ئەو ئاڵوگۆرانەی بەرێوەن بەو جۆرەیە.

١، وەزیری کاروباری دەرەوە (انتظام) ئەو قەزیەیەی دەگەڵ سەفیری شوورەوی باسکردووە و وەزارەتی جنگی ئێرانی ئاگادار کردەوە کە رێک کەوتووین بەشێک لە ستوونی سەقز ئیجازە بدرێ دەگەڵ هێزێک جێگیر لە پادگانی تەورێز بەرەو مهاباد وەریکەوێ دوایی هێزێکی تازە لە دەرەوەی حەوزەی شوورەوی جێگای ئەو هێزە بگرێتەوە کە لە تەورێزرا بەرێکراوە.

٢، ژنراڵ ئەرفەع رەئیسی ستادی ئەرتەشی ئێران لەو تەوافوقە دوودڵ بوو و داوای لە ئەفسەرێکی خۆی کرد لە رێگای پرسیار لە فەرماندەی شوورەوی لە میاندواو کە نزیکترین پادگانی شوورەی لە مهابادە ئەو رێککەوتنە پشتراست کاتەوە . فەرماندەی هێزی شوورەوی کوتی ئاگام لە هیج رێککەوتنێک نییە و دەستوورم هەیە لە هەر چەشنە گوێستنەوەیەکی هێزی ئێران بۆ مهاباد بەرگری بکا.

٣، ئەرفەع ئەو شتەی بە وەزارەتی کاروباری دەرەوە راگەیاند و نازانم وەزارەتی خاریجە لە پێوەند لەگەڵ رووسەکاندا هەنگاوی دیکەی هەڵێناوەتەوە یانا. لە شەش حەوتووی رابردوودا لەو بارەیەوە هیچ شتێک بەمن نەکوتراوە بەڵام رەئیسی ستاد دەڵێ ئاگادارە کە وتووێژ هەیە.

٤، لە قۆناغێکی لەو ئاڵۆگۆرانەدا ستوونی سەقز کە گەیشتبووە دەروبەری میاندواو لە حوزەی شوورەویرا بانگ کرایەوە و جێگری ستادی ئەرتەش دەڵێ ئەو ستوونە لە حاڵی حازردا لە خاڵێکی بەینی سەقز و سنووری نادیاری حەوزەی شوورەویە کە گوماندەکرێ بۆکان بێ و لەوێ چاوەڕێیە. کوردەکان و رووسەکان بە ناردنی هێزی ئێرانی بۆ مهاباد نارازین و ئاگادارم یەک لە ئیستدلالەکانی رووسەکان لەو کێشەیەدا ئەوەیە کە ناردنی ئەو هێزە دەبێتە هۆی سەرێشە لە لایەن کوردەکانەوە . لەبەرچاومان بێ ماوەیەکی زۆرە کوردەکان ئارام بوون و لە ناوچەکانی ئەوانەوە رووداوێکی تایبەت گوزاریش نەکراوە. کە ئەڵبەتە ئەوە نەزەرێکی دروستە. ئیحتمالی ئەوە هەیە کە مەقاماتی ئێرانیش بە پێی تێبینیهایەکی عاقڵانە دەست نەدەنە

هیچکارێک کە شەڕ دەگەڵ کوردەکانی لێبکەوێتەوە و بۆ تەوجیهی ئەو دەستڕاگرتنەی خۆیان بوونی هێزەکانی رووسیە یان کردبێتە بەهانە .

ژنراڵ درەخشانی فەرماندەی هێزەکانی ئێران لە تەورێز ئەو دواییانە بە سەرگورد (کندی)کە کومەگ وابەستەی سەفارەتی ئەمریکایە کوتووە کە کوردەکان ئەگەر بیانەوێ هەر هێزێکی ئێرانی کە بنێردرێتە مهاباد وەدەری نێن و پێوایە لە مهاباد و دەوروبەری شەش هەزار کوردی چەکدار هەیە . ژنراڵ (انصاری) جێگری سەرۆکی ستاد لەو دواییانەدا باسی قسەیەکی کردووە کە دەتوانێ تەعبیرێکی تازە لەو وەزعەی ئێستا بێ. ئەو لە وتووێژ دەگەڵ کولونێل بیکر وابەستەی نیزامی کوتوویەتی کە حەل و فەسلی ئەو بابەتە دەکرێ لەسەر بنەمای رێککەوتنی ئێمە دەگەڵ رووسەکان بێ کە دەڵێ کوتراوە بە بێ ئیجازەی شوورەوی ناکرێ هیچ هێزێک بنێردرێتە حەوزەی شوورەوی . هەرجەند لە تەواوی ئەو ماوەیەدا ئەوە سیاسەتی شوورەی بووە بەڵام تا پێش ئەو قسەیە سەفارەت نەیبیستبوو کە لەو بارەیەوە رێککەوتنێک بەینی ئێران و شوورەی هەیە. کولونێل بیکر نەیتوانی بزانێ ئایا رێککەوتن نامەی نووسراو هەیە لەو بارەیەوە یا تەوافوقێکی تەرتیبی کار بووە بە بێ بایەخی رەسمی. ئەگەر قسەکانی ژنراڵ ئەنساری راست بێ بە روونی دەردەکەوی کە مەوقعییەتی ئێران لاوازە.

دەگەڵ رێز للاند موریس